

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U005477

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-12-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапенко Людмила Вікторівна

2. Ostapenko Liudmyla Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-12-2019

Спеціальність за освітою: 1. Початкове навчання. 2. Правознавство. 3. Соціальна педагогіка. 4. Мова і література (англійська).

Місце роботи здобувача: КЗ «Центр дитячої та юнацької творчості» Запорізької районної ради Запорізької області

Код за ЄДРПОУ: 39691557

Місцезнаходження: ВУЛИЦЯ ШЕВЧЕНКА, будинок 71, смт. Кушугум, Запорізький р-н., Запорізька обл., 70450, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.053.01

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: КВНЗ "Херсонська академія неперервної освіти" Херсонської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02139794

Місцезнаходження: вул. Покришева, 41, м. Херсон, Херсонська обл., 73034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.91

Тема дисертації:

1. Правове виховання учнівської молоді в умовах родинно-шкільного простору в Україні (кінець XX – початок XXI століття).
2. Legal education of students in the family-school space in Ukraine (the end of the XX - the beginning of the XXI century).

Реферат:

1. У дисертації на основі вивчення наукової літератури, архівних джерел, аналізу теорії та практики здійснено комплексне дослідження правового виховання учнівської молоді в умовах родинно-шкільного простору в Україні (кінець XX – початок XXI століття). Об'єкт дослідження: правове виховання учнівської молоді. Предмет дослідження: генеза правового виховання учнівської молоді в умовах родинно-шкільного простору (кінець XX – початок XXI століття). Мета дослідження: на основі системно-ретроспективного вивчення педагогічної теорії і практики розкрити генезу правового виховання учнівської молоді в умовах родинно-шкільного простору України (кінець XX – початок XXI століття) та окреслити перспективи творчого

використання прогресивних ідей у сучасній освітній галузі. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше: досліджено проблему правового виховання учнівської молоді в умовах родинно-шкільного простору (кінець XX – початок XXI століття); обґрунтовано періодизацію правового виховання в родинно-шкільному просторі з 1984 року до 2017 року, визначено провідні тенденції кожного періоду: I період – 1984–1990 рр. – консервативно-ідеологічний (ідейно-комуністична спрямованість освітнього процесу, активізація батьківських комітетів та педагогічного всеобучу, запровадження дисциплін суспільствознавчого спрямування); II період – 1991–2002 рр. – пошуково-контroversійний (криза моральних цінностей у суспільстві, запровадження інваріантних та варіативних дисциплін правового змісту, якісне і кількісне збільшення взаємозв'язків між соціальними інститутами (школа, сім'я, держава); III період – 2003–2017 рр. – компетентісно-демократичний (I субперіод – 2003–2008 рр.; II субперіод – 2009–2017 рр.) (актуалізація патріотизму та демократичних цінностей у суспільстві; формування громадянської компетентності; пошук нових ефективних форм роботи з батьками задля забезпечення виховання правосвідомого громадянина держави; розширення змісту, форм та методів правовиховної роботи з учнівською молоддю); виявлено чинники, що впливали на генезу змісту, форм і методів правового виховання в умовах родинно-шкільного простору в досліджуваний період: суспільно-економічні (домінування провідних ідеологій та суспільних цінностей; економічний розвиток країни), культурно-освітні (зміна парадигми правового виховання; реформування освітньої галузі), змістово-правові (нормативно-правова база, структура та організація правового виховання у суспільстві; зміст суспільствознавчих дисциплін); окреслено прогресивні ідеї правового виховання учнівської молоді в родинно-шкільному просторі сучасної країни: інтеграція сім'ї та школи щодо забезпечення єдності виховних ідеалів, підходів і принципів у вихованні правосвідомого громадянина держави; спільна участь усіх учасників освітнього процесу в правовиховних громадських проектах і програмах; розробка ціннісно-формульованого та практико-зорієнтованого змісту шкільної правової освіти; наскрізна правопросвітницька робота в освітньому процесі; розвиток учнівського самоврядування; співпраця учнівської молоді з органами влади; створення патронажних центрів; та визначено перспективи творчої реалізації прогресивного досвіду. Уточнено сутність понять «родинно-шкільний простір», «правове виховання в умовах родинно-шкільного простору». Подальшого розвитку набули положення, що розкривають особливості правового виховання в умовах родинно-шкільного простору; висвітлення джерельної бази дослідження з правовиховної роботи. Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати відображені в спецкурсі «Організація правового виховання в умовах родинно-шкільного простору» та методичних рекомендаціях «Зміст, форми і методи організації правового виховання в умовах родинно-шкільного простору: історико-педагогічна ретроспектива». Розроблені матеріали можуть бути використані в процесі викладання дисциплін історико-педагогічного циклу, підготовки курсових та дипломних робіт у закладах педагогічної освіти.

2. In the dissertation, based on the study of scientific literature, archival sources, analysis of theory and practice, a comprehensive study of the legal education of students in the family-school space in Ukraine (the end of the XX - the beginning of the XXI century) is carried out. Object of the study: the legal education of students. Subject of the study: the genesis of the legal education of students in the family-school space (the end of the XX - the beginning of the XXI century). Purpose of the study: based on a systematic retrospective study of pedagogical theory and practice, revealing the genesis of the legal education of students in the family-school space of Ukraine (the end of the XX - the beginning of the XXI century) and outline the prospects for the creative use of progressive ideas in the modern educational field. The scientific novelty of the study lies in the fact that for the first time: the problem of the legal education of students in the family-school space (the end of the XX - the beginning of the XXI century) is investigated the periodization of legal education in the family-school space from 1984 to 2017 is justified, the main trends of each period are determined: I period - 1984-1990 - conservative and ideological (the ideological and communist orientation of the educational process, the activation of parent committees and pedagogical education, the introduction of social sciences); II period - 1991-2002 - search and controversial (a crisis of moral values in society, an introduction of invariant and variable disciplines of legal content, a qualitative and quantitative increase in the relationship between social institutions (school, family, state); III period - 2003-2017 - competent and

democratic (I subperiod - 2003-2008; II subperiod - 2009-2017) (actualization of patriotism and democratic values in society, formation of civic competence; the search for new effective forms of work with parents to ensure the upbringing of a state-conscious citizen of the state; expansion of the content, forms and methods of legal education work with students); identified factors that influenced the genesis of the content, forms and methods of legal education in the family-school space in the study period: social and economic (dominance of leading ideologies and social values; economic development of the country), cultural and educational (changing the paradigm of legal education, reforming education), substantive (legal framework, structure and organization of legal education in society, content of social sciences) progressive ideas of legal education of students in the family-school space of a modern country are identified: the integration of the family and the school to ensure unity in educational ideals, approaches and principles in the education of a state-conscious citizen of the state; joint participation of all participants in the educational process in law-raising public projects and programs; development of value-forming and practice-oriented content of school legal education; cross-cutting advocacy in the educational process; the development of student self-government; cooperation of students with the authorities; creation of foster care centers; and determining the prospects for the creative realization of progressive experience. The essence of the concepts "family-school space", "legal education in the conditions of family-school space" is clarified. The provisions that reveal the features of legal education in the conditions of family-school space have been further developed; coverage of the source base of research on legal education work. The practical significance of the study lies in the fact that its results are reflected in the special course "Organization of legal education in the conditions of family-school space" and methodological recommendations "Content, forms and methods of organizing legal education in the conditions of family-school space: historical and pedagogical retrospective". The developed materials can be used in the process of teaching the disciplines of the historical and pedagogical cycle, the preparation of term papers and dissertations in teacher training institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жорова Ірина Ярославівна
2. Zhorova Iryna Ya.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьменко Юлія Василівна

2. Kuzmenko Yuliia V.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кухта Марія Іванівна

2. Kukhta Mariia Ivanivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Терещук Григорій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Терещук Григорій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.